

صفحات	توضیحات
۴	جابه جایی موارد ۲ و ۳
۵	خواستار سعادت ماست ← از همه به ما مهربان تر و از خود ما به نیازهای ما آگاه تر است، در این مورد ما را هدایت و راهنمایی کرده است و
۱۰	<p>انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی زندگی</p> <p>انعام / ۱۶۲</p> <p>توحید عملی</p> <p>بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست</p> <p>که پروردگار جهانیان است.</p> <p>قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ</p> <p>اعمال تشریعی</p> <p>اعمال تکوینی</p> <p>توحید عملی (معلول / تابع)</p> <p>توحید در ربوبیت (علت / متنوع)</p> <p>رَبِّ الْعَالَمِينَ</p> <p>توحید در ربوبیت</p> <p>۱ برنامه زندگی انسان باید به گونه ای باشد که تمامی اعمال و زندگی او برای کسب رضایت الهی و برای خدا باشد.</p> <p>۲ چون خداوند، رب العالمین (توحید در ربوبیت) است، عبادات و زندگی انسان برای اوست (توحید عملی).</p> <p>جهان بینی</p> <p>سیک زندگی</p> <p>۳ در بین اعمال تشریعی و عبادات، نماز دارای اهمیتی بیشتر از سایر عبادات است و در این آیه، جداگانه مطرح شده است.</p> <p>سؤال ۲ اندیشه و تحقیق حذف شده است.</p>
۱۷	<p>آیه ۱۴ سوره حشر حذف شده است.</p> <p>پرسش (۱) حذف شده است .</p>
۲۴	<p>اندیشه و تحقیق:</p> <p>۳- خداوند شیطان را از درگاه خود راند و برای همیشه او را طرد کرد، چون فرمان خدا را برای سجده بر انسان اطاعت نکرد. حال دیدگاه و احساس خود را نسبت به انسان هایی که حاضر نیستند در برابر خدا سجده کنند و بندگی شیطان را می پذیرند، بیان کنید.</p> <p>شیطان بخاطر نافرمانی از دستور خداوند مبنی بر سجده بر انسان، از درگاه خدا رانده شد؛ ولی آدمیان بی وفایی کرده و بر خدا سجده نمی کنند و شیطان را به اطاعت می گیرند.</p>

صفحات	توضیحات	
۳۲	حتی اگر آن کارها به چشم کسی نیاید ← زیرا هر خدمتی که برای رضای خدا به خلق می‌کند، در پیشگاه خدا دارای اجر و مزد است. حتی کسی آن را نبیند یا در آن کار موفق نشود و یا در برابر کارهایش از او تقدیر نشود، ناامید و افسرده نمی‌شود، زیرا می‌داند که خداوند او و تلاش‌هایش را می‌بیند.	دین ۳
۳۶	۳- چرا منکرین معاد، مرگ را باعث نابودی آدمی می‌دانند؟ (اندیشه و تحقیق) از آن‌جا که منکرین معاد، حقیقتی جز جسم آدمی برای اوقائل نیستند، با فرارسیدن مرگ انسان و تلاشی شدن این جسم فانی، او را نابود شده می‌دانند و پروندهٔ او را برای همیشه می‌بندند.	دین ۳
۴۱	و به چه دلیل آدمی ... قرار دهد؟ ← آیا بهتر نیست به موضوعاتی بپردازیم که برای زندگی ما مفید باشد؟	دین ۳
۴۲	... در طول تاریخ بوده‌اند. [به عنوان مثال پیامبر اکرم (ص) را حتی مشرکین و کافرین نیز به عنوان فردی امین و راستگو باور داشتند. پیامبران] با قاطعیت ...	دین ۳
۴۳	قبل از شعر پاراگراف زیر اضافه شده است: بنابراین سخن گفتن از معاد، در حقیقت سخن گفتن از زندگی است. زیرا معاد بخشی قطعی از زندگی آیندهٔ ماست. زندگی‌ای که بر خلاف زندگانی دنیا که کوتاه و گذراست، جاوید و ابدی خواهد بود. اشاره به پیدایش نخستین انسان ← آفرینش نخستین انسان	دین ۳
۴۵	تمایلات و گرایش‌هایی را در موجودات ← تمایلات و گرایش‌هایی را در درون انسان آن تمایلات و نیازها را نیز در درون موجودات ← آن تمایلات و نیازها را نیز در عالم خارج	دین ۳
۴۹	اندیشه و تحقیق: ۲- اگر در بحث وجود معاد، دلیلی جز خبر پیامبران نداشتید، آیا آن‌را می‌پذیرفتید؟ به چه دلیل؟ بله؛ زیرا حتی اگر دیوانه‌ای خبری را به این مهمی می‌داد، بنابر قانون عقلی «دفع خطر احتمالی، لازم است»، باید آن را می‌پذیرفتیم؛ حال آنکه، پیامبران از راستگوترین و عاقل‌ترین مردمان تاریخ هستند، حجت بر ما تمام می‌شود.	دین ۳
۶۱	۲- هر یک از موارد زیر به کدام یک از ویژگی‌هایبرزخ اشاره دارد؟ (اندیشه و تحقیق) (الف) تلقین میت به هنگام دفن: وجود شعور و آگاهی (ب) انجام خیرات و طلب آمرزش برای درگذشتگان: وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا (دریافت پاداش خیرات بازماندگان) (ج) زیارت قبور درگذشتگان: وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا (نکتهٔ انتهایی درس)	دین ۵

صفحات	توضیحات
۷۳	<p>اندیشه و تحقیق:</p> <p>۱- شاهدان اعمال ما در قیامت چه کسانی هستند؟</p> <p>۱- پیامبران و امامان؛</p> <p>۲- فرشتگان الهی؛</p> <p>۳- اعضای بدن انسان؛</p> <p>۴- و ...</p>
۱۱۰	<p>اندیشه و تحقیق:</p> <p>۱- برخی افراد، مخالف دستورات خداوند مانند نماز نیستند؛ اما به بهانه‌های مختلف، از انجام آن شانه خالی می‌کنند، آیا این افراد می‌توانند ادعا کنند که ما خدا را دوست داریم؟ چرا؟</p> <p>خیر؛ زیرا مطابق آیات قرآن (قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي ...) و احادیث معصومین «ما أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ عَصَاهُ»، کسی که دوست‌دار حقیقی خداست، از دستورات او، مانند نماز و ... اطاعت می‌کند و دوستی با خدا، با نافرمانی از او تناسب ندارد و شرط اصلی دوستی با خدا، عمل به دستوراتش می‌باشد.</p>
۱۱۷	<p>به آنچه در مقابل خداوند قرار دارد، توجه نخواهیم کرد ← قدرت‌های دیگر در نظرمان کوچک خواهند شد و به آنان توجه نخواهیم کرد.</p>
۱۲۰	<p>نتیجه اینکه: [اگر می‌بینیم که با خواندن نماز در حال دور شدن از گناهان هستیم، معلوم می‌شود نمازمان مورد قبول خدا قرار گرفته و] اگر نماز ما را ...</p>
۱۳۶	<p>حدیث امام صادق (ع): ضعف دین ← ضعف دینداری فرد</p>

پایه یازدهم

صفحات	توضیحات
۱۵۷	انتهای صفحه پاراگراف زیر اضافه شده است: بنابراین، یکی از سؤالات اساسی انسان این است که راه درست زندگی کدام است؟ و چگونه می‌توان به آن دست یافت؟
۱۹۱	نیروی جاذبه کلاً حذف شده و با حرکت زمین جایگزین شده: ۱- حرکت زمین چهار قرن پیش در سرزمین اروپا، گالیله به دلیل اینکه زمین را متحرک خوانده بود، در دادگاه محاکمه شد. در آن دوران تصور بر این بود که زمین ثابت است و خورشید و سایر سیارات به دور آن می‌چرخند. اما در چهارده قرن پیش و در زمانی که هیچ یک از ابزارهای نجومی امروزی در دست بشر نبود، قرآن کریم در آیات خود به حرکت زمین اشاره می‌کند که از آن جمله، تشبیه زمین به ذلول است. ذلول به شتری گفته می‌شود که به گونه‌ای حرکت می‌کند که سوار خود را نمی‌آزارد. تشبیه زمین به «ذلول» به خوبی به حرکت هموار و همراه با آرامش زمین اشاره دارد.
۱۹۲	پرسش ۵: از آیه شریفه (وَ السَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ) کدام موضوع قابل دریافت است؟ ۱- انبساط جهان؛ زمین دارای حرکتی هموار و همراه با آرامش است. ۲- حرکت زمین؛ زمین دارای حرکت هموار و همراه با آرامش است. ۳- انبساط جهان؛ کهکشان‌ها با سرعت فوق‌العاده در حال حرکت و فاصله گرفتن از یکدیگرند. ۴- حرکت زمین؛ کهکشان‌ها با سرعت فوق‌العاده در حال حرکت و فاصله گرفتن از یکدیگرند. گزینۀ (۳): آیه مطرح شده در صورت سؤال حاوی اعجاز محتوایی قرآن، ذکر نکات علمی بی‌سابقه بوده و به نظریۀ انبساط جهان و این موضوع که کهکشان‌ها با سرعت در حال فاصله گرفتن از یکدیگرند، اشاره دارد.
۱۹۵	۹- تشبیه زمین به «ذلول» در قرآن کریم، بیانگر کدام بعد اعجاز قرآن است و نزول ۲۳ سالهٔ بیش از شش هزار آیهٔ هماهنگ و مؤید یکدیگر بر پیامبر اکرم (ص)، به کدام جنبهٔ اعجاز محتوایی قرآن اشاره دارد؟ (آزمونک) (۱) لفظی - جامعیت و همه‌جانبه بودن (۲) محتوایی - انسجام درونی در عین نزول تدریجی (۳) لفظی - انسجام درونی در عین نزول تدریجی (۴) محتوایی - جامعیت و همه‌جانبه بودن ۹- گزینۀ (۲). تشبیه زمین به «ذلول» در قرآن، بیانگر ذکر نکات علمی بی‌سابقه از اعجاز محتوایی قرآن کریم است و نزول بیش از شش هزار آیه در طی ۲۳ سال و عدم تناقض و ناسازگاری آنان با یکدیگر بیانگر انسجام درونی در عین نزول تدریجی، از اعجاز محتوایی قرآن است.
۲۱۸	«نزدیک ظهر» حذف شده است.

فصل دوازدهم

صفحات	توضیحات
۳۷۵	پاراگراف «همچنین بدن خود را امانتی الهی ... به ادامه بقا و زندگی آن‌ها کمک می‌کند» حذف شده است.
۳۷۸	موارد (۱) و (۲) در «جامعه توحیدی جامعه‌ای است که:» حذف شده است.
۳۸۶	مطابق درس ۱ دهم، عربی آیه اضافه شده است.
۳۸۷	حدیث پیامبر (ص): حکمت و معرفت از دل و زبانش ← حکمت از قلبش بر زبانش
۳۹۷	در سؤال ۹ آزمونک قسمت اول گزینه‌های (۲) و (۳) عربی همان آیه آمده است.
۳۹۹	در پاسخ سؤال ۹ آزمونک عربی آیه آمده است.
۴۰۰	خط آخر مقدمه حذف و با پاراگراف زیر جایگزین شده است: آیا این قوانین مانع اختیار انسان است یا بستری مناسب برای شکوفایی آن؟ در این نظام که با اراده الهی اداره می‌شود، جایگاه اراده انسان کجاست؟ آیا اراده الهی مانع اراده انسان است؟
۴۰۴	صورت سؤال انتهای صفحه تغییر کرده است: ما در جهانی زندگی می‌کنیم که قدر و قضای الهی بر آن حاکم است (قانونمند است): پس در این صورت، آیا قدر و قضای الهی مانع اختیار ما نیست؟
۴۰۵	کل صفحه حذف شده است.
۴۰۶	همه مطالب از ابتدا تا سر تیترا «قدر قضای الهی» حذف شده است.
۴۰۷	همه مطالب از سر تیترا «ابیات پروین اعتصامی ...» تا انتها حذف شده است.
۴۰۸	همه مطالب از ابتدا تا انتهای پرسش ۵ حذف شده است.
۴۱۳ و ۴۱۴	آزمونک: ۱- اگر بگوییم که انسان با اختیار خود راه شکرگزاری یا کفران در پیش می‌گیرد، این شکرگزاری و یا کفران نسبت به کدام صفت الهی صورت می‌پذیرد و این مفهوم در کدام آیه شریفه مطرح می‌شود؟ (۱) رَبِّ - (إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا) (۲) وَلِيِّ - (إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرُوا وَإِنَّمَا كَفَرُوا) (۳) رَبِّ - (قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَمَن أَبْصَرَ فَلْيَنفِسْهِ) (۴) وَلِيِّ - (قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَمَن أَبْصَرَ فَلْيَنفِسْهِ) ۱- گزینه (۳)، اختیار حقیقی وجدانی است، یعنی هر انسانی آن را در درون خود می‌یابد و می‌بیند که شبانه‌روز در حال بهره‌گیری از آن است؛ حتی کسی که اختیار را در سخن یا بحث انکار می‌کند، در عمل از آن بهره می‌برد و آن را اثبات می‌کند.

صفحات	توضیحات
	آزمونک: ۴- رابطه انسان با اختیارش، مانند کدام رابطه است و آنچه، برای شکوفایی اختیار، بستری مناسب فراهم می‌آورد چیست؟ + درس ۱ - دهم و ۱ - دوازدهم (۱) آب با مایع بودن آن - نظام هدفمند جهان (۲) آب با مایع بودن آن - نظام قانونمند جهان (۳) مولد برق با جریان برق - نظام قانونمند جهان (۴) مولد برق با جریان برق - نظام هدفمند جهان ۴- گزینه (۲)، اختیار انسان، یکی از تقدیرات الهی است؛ یعنی خداوند همانطور که به آب، ویژگی مایع بودن داده است، به انسان ویژگی مختار بودن داده است. باید توجه کنیم که نظام قدر و قضای الهی (قانونمند) بستری برای ظهور و شکوفایی اختیار است. آزمونک: ۵- این موضوع که ما برای تصمیم‌هایمان ابتدا می‌اندیشیم و جوانب عمل را می‌سنجیم، سپس دست به عمل می‌زنیم، به کدام یک از شواهد وجود اختیار اشاره دارد و با کدام بیت هم آوا می‌باشد؟ (۱) وجدانی بودن اختیار - «گفت توبه کردم از جبرای عیار / اختیار است، اختیار است، اختیار» (۲) تفکر و تصمیم - «گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجلت و آزرم چیست؟» (۳) احساس رضایت یا پشیمانی - «وان پشیمانی که خوردی زان بدی / ز اختیار خویش گشتی مهتدی» (۴) تفکر و تصمیم - «اینکه فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم» ۵- گزینه (۴)، اندیشیدن، سنجیدن جوانب و بعد دست به عمل زدن، نشانه تفکر و تصمیم از شواهد وجود اختیار است که بیت «اینکه فردا این کنم یا آن کنم ...» به همین مفهوم اشاره دارد. توجه: وجدانی بودن اختیار، کلاً از شواهد وجود اختیار نیست، لذا اصلاً نیازی به بررسی گزینه (۱) و بیت مطرح شده در آن نمی‌باشد. (که اتفاقاً بیت مربوط به وجدانی بودن اختیار است.)
۴۱۳ ۴۱۴	
۳ ۵	

صفحات	توضیحات
۴۱۳ ۴۱۴	<p>آزمونک:</p> <p>۱۰- اگر بخواهیم برای مفاهیم «تقدیر» و «قضا»، هر کدام منشأ و مرجعی بیابیم، به ترتیب به کدام موارد می‌رسیم و منظور از حکومت قدر و قضای الهی بر جهان چیست؟</p> <p>(۱) علم الهی - اراده الهی - نقشه جهان و ویژگی‌هایش و اجرای آن همگی از آن خداست.</p> <p>(۲) اراده الهی - علم الهی - نقشه جهان و ویژگی‌هایش و اجرای آن همگی از آن خداست.</p> <p>(۳) علم الهی - اراده الهی - انسان با اراده الهی موجودی ذی اختیار است.</p> <p>(۴) اراده الهی - علم الهی - انسان با اراده الهی موجودی ذی اختیار است.</p> <p>۱۰- گزینه (۱). اینکه می‌گوییم قدر و قضای الهی بر جهان حاکم است، به این معناست که نقشه جهان با تمام ویژگی‌ها و ریزه‌کاری‌هایش (تقدیر) از آن خدا و از علم خداست و اجرا و پیاده کردن آن (قضا) نیز به اراده خداست.</p>
۴۱۹	آیه ۱۷۸ سوره آل عمران حذف شده است.
۴۲۰	آیه اول، در بخش ارتباط، حدیث امام صادق (ع) حذف شده است.
۴۲۳	«توجه» داخل پرسش حذف شده است.
۴۲۵	قدم در راه حق می‌گذارند [و در این راه سعی و تلاش می‌کنند] ...
۴۲۶	<p>قبل از تیتیر سنت املاء و استدراج پاراگراف زیر اضافه شده است:</p> <p>در فرازی از دعای جوشن کبیر این سنت مورد توجه قرار می‌گیرد:</p> <p>«يَا مَنْ سَبَقَتْ رَحْمَتُهُ غَضَبَهُ: ای خدایی که رحمتش بر غضبش سبقت گرفته است.»</p>
۴۲۷	<p>در پرسش (۵)، قسمت دوم گزینه‌های (۱) و (۲) و آیه پاسخ با آیه زیر عوض شده است:</p> <p>﴿أَمْ لِي لَهْمٌ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ﴾</p> <p>در سؤال و پاسخ انتهای صفحه، آیه ۱۷۸ سوره آل عمران حذف شده است.</p>
۴۲۸	<p>حدیث امام صادق (ع) حذف شده است.</p> <p>پرسش (۶) حذف شده است.</p>

توضیحات	صفحات
<p>آزمونک:</p> <p>۱- اگر بخوایم در ادعیه شریفه، شاهی برای سنت سبقت رحمت بر غضب الهی بیاییم، کدام عبارت شریفه، راهنمای به مقصود است و یکی از نمونه‌های قابل بیان این سنت کدام است؟</p> <p>(۱) «یا مَنْ سَبَقَتْ رَحْمَتُهُ غَضَبَهُ» - آمرزش گناهان با توبه</p> <p>(۲) (مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا) - پذیرش عبادت اندک</p> <p>(۳) (وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا) - فراهم ساختن شرایط برای مؤمن مجاهد</p> <p>(۴) (كَلَّا تَمُدُّ هُؤْلَاءِ وَ هُؤْلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ) حفظ آبروی بندگان گناهکار</p> <p>۱- گزینه (۱)، در دعای جوشن کبیر آمده است که «یا مَنْ سَبَقَتْ رَحْمَتُهُ غَضَبَهُ؛ ای خدایی که رحمتش بر غضبش سبقت گرفته است.» که از نمونه‌های این سنت می‌توان به آمرزش گناهان با توبه اشاره کرد.</p> <p>توجه: توجه کنید که عبارت قسمت اول گزینه (۲) نیز آیه‌ای مربوط به همین سنت می‌باشد ولی در صورت سؤال به دنبال قسمتی از یک دعا (ادعیه شریفه) هستیم و نه یک آیه؛ هم چنین قسمت دوم گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) همگی صحیح و مربوط به همین سنت است.</p> <p>آزمونک:</p> <p>۲- آن مرتبه عام و فراگیر سنت ابتلاء که همه انسان‌ها را شامل می‌شود، در کدام عبارت شریفه مطرح شده و این سنت چه ثمره‌ای در پی دارد؟</p> <p>(۱) (تَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً) - نشان دادن تمایلات درونی افراد</p> <p>(۲) (تَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً) - رشد و تعالی شخص مؤمن</p> <p>(۳) «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةِ كَفَّةِ الْمِيزَانِ» - رشد و تعالی شخص مؤمن</p> <p>(۴) «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةِ كَفَّةِ الْمِيزَانِ» - نشان دادن تمایلات درونی افراد</p> <p>۲- گزینه (۱)، اگر بخوایم مرتبه عام سنت ابتلاء الهی را مدنظر بگیریم، منظور از آن ابتلاء همه انسان‌ها می‌باشد که در آیه (كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَ تَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً) از آن به (كُلُّ نَفْسٍ) تعبیر شده است و این سنت تمایلات درونی افراد را نشان می‌دهد.</p> <p>توجه: رشد و تعالی شخص مؤمن، از ثمرات سنت امداد خاص الهی (توفیق) است.</p>	<p>۳۳۰ ۳۳۱</p> <p>۳۳۰ ۳۳۱</p>

توضیحات	صفحات	
<p>آزمونک:</p> <p>۵- با توجه به سخنان گهربار امیرالمؤمنین علی (ع)، آنچه سبب غرور بندگان می‌شود، کدام است و کدام آیه شریفه با این سخن شریف هم مقصود است؟</p> <p>(۱) احسان پیایی خداوند - (وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ)</p> <p>(۲) پرده پوشی خداوند - (وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ)</p> <p>(۳) پرده پوشی خداوند - (وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدِرُّهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ)</p> <p>(۴) احسان پیایی خداوند - (وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدِرُّهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ)</p> <p>۵- گزینه (۳). حدیث «چه بسا احسان پیایی خدا، کسی را گرفتار کند و پرده پوشی خدا او را مغرور سازد و ...» از امام علی (ع) و آیه (وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ...) هر دو به سنت املاء و استدراج اشاره دارند.</p> <p>آزمونک:</p> <p>۱۰- کسب بدون کم و کاستی دنیا و تجملاتش در نتیجه طلب آن، بیانگر کدام سنت الهی است و نتیجه آن در کدام آیه شریفه ترسیم شده است؟</p> <p>(۱) سنت امداد عام الهی - (اینان در آخرت جز آتش دوزخ ندارند)</p> <p>(۲) سنت املاء و استدراج - (پس آنان را گرفتار ساختیم به [کیفر] آنچه مرتکب می‌شدند)</p> <p>(۳) سنت امداد عام الهی - (پس آنان را گرفتار ساختیم به [کیفر] آنچه مرتکب می‌شدند)</p> <p>(۴) سنت املاء و استدراج - (اینان در آخرت جز آتش دوزخ ندارند)</p> <p>۱۰- گزینه (۱). باید توجه داشت که سنت امداد عام الهی شامل همه افراد، چه نیکوکار و چه گنهکار می‌شود و روی آوردن دنیا و لذت‌های آن به برخی انسان‌های گناهکار نشانه لطف خداوند به آنان نیست؛ قرآن کریم در این باره می‌فرماید: ﴿کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آنان می‌دهیم و کم و کاستی نخواهند دید. اما اینان در آخرت جز آتش دوزخ ندارند ...﴾.</p>	<p>۴۳۰</p> <p>۴۳۱</p>	<p>۳۳</p> <p>۸</p>

صفحات	توضیحات
۴۴۱	بیت انتهای صفحه با شعر زیر جایگزین شده است: باز آ باز آ هر آنچه هستی باز آ گر کافر و گبر و بت پرستی باز آ این در گه ما در گه نومیدی نیست صد بار اگر توبه شکستی باز آ
۴۴۲	در پرسش (۴) بیت گزینه (۳) و پاسخ با بیت زیر جایگزین شده است: این در گه ما در گه نومیدی نیست صد بار اگر توبه شکستی باز آ
۴۵۸	مورد (۳) تا قبل از حدیث امام علی (ع) حذف و با متن زیر جایگزین شده است: برای آشنایی با حلال و حرام در کسب و کار و تجارت، باید با احکام تجارت آشنا شویم تا گرفتار کسب حرام نگردیم.
۴۸۱	تعریف ۳ تمدن اروپا حذف شده است. (تاسر پاراگراف «تمدن جدید که تقریباً تمامی جوامع ...»)
۴۸۷	«نوجوانان پاک اندیش» حذف شده است. «علم تجربی» حذف شده است.